

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
**SINDIKAT ZDRAVSTVA IN SOCIALNEGA SKRBTVA
SLOVENIJE**

Konferenca reševalcev in urgentnih delavcev v zdravstvu
2000 MARIBOR, Neratova ulica 4

21.6.2022

- **Ministrstvo za zdravje**
Minister Danijel Bešič Loredan, dr. med.,
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Po e pošti: gp.mz@gov.si

- **Ministrstvo za infrastrukturo**
Minister mag. Bojan Kumer
Langusova ulica 4
1535 Ljubljana

Po e pošti: gp.mzi@gov.si

Zadeva: **IZTROŠENOST REŠEVALNIH VOZIL V ZDRAVSTVENIH ZAVODIH**

Spoštovani.

Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije ima pod svojem okriljem Konferenco reševalcev in urgentnih delavcev v zdravstvu, reprezentativni na področju reševalnih prevozov in nujne medicinske pomoči Slovenije.

Reševalci že vrsto let opozarjajo direktorje zdravstvenih zavodov in neposredne nosilce nujne medicinske pomoči (MZ, ZZZS in Zbornico – Zvezo) na problematiko iztrošenosti reševalnih vozil po Sloveniji in nerednega obnavljanja voznega parka. Za ustrezno amortizacijo in vzdrževanje voznega parka reševalnih vozil so odgovorni lastniki vozila, to so zdravstveni domovi in bolnišnice. Seveda pa preko svojih predstavnikov v organih upravljanja tudi ustanovitelji (MZ, lokalna skupnost).

Reševalno vozilo je osnovno delovno sredstvo vsakega urgentnega zdravnika in vsakega reševalca, ki opravlja delo na terenu. To reševalno vozilo ščiti in varuje reševalni tim in jim omogoča, da so kar najhitreje na kraju posredovanja. Sodobna reševalna vozila so kompromis med tehničnimi zmoglostmi vozila in željo nujne ekipe, da že na terenu naredi največ kar je možno za pacienta. Zaradi tega morajo ta vozila omogočati hitro, dinamično in predvsem varno vožnjo za vse, ki so v reševalnem vozilu in tudi za vse ostale udeležence v prometu. Posledično ta vozila prenašajo povečane fizične obremenitve med vožnjo. Izstopa nenadno pospeševanje, zaviranje ter izmikavanje drugim udeležencem v prometu. Omeniti je potrebno, da reševalna vozila vozijo po vsakem terenu, ob vsakem vremenu in vseh letnih časih. Povsod se ta vozila gibljejo na zgornji meji varne hitrosti, zato so vozne obremenitve teh vozil znatno povečane. Vozila, ki se predelujejo v reševalna vozila, so iz rednega prodajnega programa in niso posebej prilagojena na povečane fizikalne obremenitve. Posledica teh povečanih obremenitev je hitrejša obraba in iztrošenost reševalnih vozil, v primerjavi z navadnimi vozili. Pospešeno se iztrošijo in starajo vse vozne komponente vozila, ki so ključne za varno vožnjo. Tudi nenujna reševalna vozila so opremljena z urgentno signalizacijo in se v primeru potrebe, vključijo v nujno vožnjo s povečanimi obremenitvami, ki smo jih opisali zgoraj.

Izrablja pa se tudi oprema, ki je namenjena obravnavi in manipulaciji s pacientom. In ker je ta oprema zelo draga, se večinoma seli iz starega vozila v novo vozilo. Vsak kos opreme v reševalnem vozilu ima

tudi, s strani proizvajalca, določeno servisno obdobje in pričakovano življenjsko dobo oz. čas in/ali število uporab. Ta vidik je pri opremi za reševanje s strani odgovornih v zavodih, večkrat spregledan.

Poznamo različna reševalna vozila, ki imajo glede na namen svojega dela različno opremo in različne karakteristike. V grobem lahko reševalna vozila razdelimo na nujna reševalna vozila, ki izvajajo **nujno medicinsko pomoč**. To so vozila *MoE PHE - reanimobil* (mobilna enota prehospitalne enote v sestavi urgentni zdravnik, diplomirani zdravstvenik in zdravstveni reševalec) in *MoE NRV* (mobilna enota nujnega reševalnega vozila v sestavi diplomirani zdravstvenik in zdravstveni reševalec), *urgentni VUZ* (vozilo urgentnega zdravnika v sestavi urgentni zdravnik in diplomirani zdravstvenik) in reševalni motor (diplomirani zdravstvenik reševalec motorist). In **nenujna reševalna vozila**, ki izvajajo nenujne reševalne prevoze in sanitetne prevoze. Za izvajanje nenujnih hišnih obiskov se lahko uporablja tudi nenujno vozilo zdravnika za hišne obiske. Vsa našeta vozila (PHE, NRV, RV, SAN, VUZ, REŠEVALNI MOTOR IN VOZILO ZDRAVNIKA) morajo biti opremljena v skladu s Pravilnikom o prevozih pacientov in Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči.

V prilogi posredujemo izpis stanja določenih reševalnih postaj po Sloveniji. Iz tabel lahko razberete zelo zaskrbljujoče podatke o realnem stanju iz terena.

- **PHE / NRV vozilo z skoraj pol milijona km in starost urgentnega vozila 15 let, ki še vedno opravlja funkcijo urgentnega vozila;**
- **Nenujno reševalno vozilo z skoraj 1 milijonom km in starostjo 16 let, ki še vedno prevažata bolnike;**
- **Sanitetno vozilo s 609.000 km in starostjo 14 let.**

Na tem mestu je potrebno postaviti ključno vprašanje, **ali je takšno vozilo še varno za izvajanje svoje funkcije v NMP sistemu?!**

Konferenca reševalcev je na temo iztrošenosti reševalnih vozil in njihovega nerednega obnavljanja voznega parka, že opravila sestanek z Zbornico – Zvezo, ZZS in tudi MZ. Vsi deležniki sestankov so si enotni, da bi bilo potrebno, po vzoru tujine, sprejeti sistemski predpis o standardu zamenjave dotrajanosti reševalnih vozil. V zapisniku MZ z dne 14.9.2020 številka: 900-754/2019/4, je bil sprejet sklep: Na MZ sindikat posreduje predlog pravilnika, ki bi predstavljal osnovo za pričetek urejanja te problematike, pri čemer je potrebno v to vključiti še druga pristojna ministrstva.

Sindikat je na problematiko opozoril tudi z Zbornico – Zvezo. Vsa vozila morajo ustrezati standardu SIST EN 1789:2007 ob nabavi, je pa res, da kasneje čez nekaj let ni več pristojnega organa oziroma institucije, ki bi ocenjeval ali vozilo še ustreza temu standardu. Zato podpirajo vzpostavitev standardov vozil in so pri iskanju rešitev te točke pripravljene izbrati svojega predstavnika iz vrst Sekcije reševalcev, ki bi aktivno sodeloval pri pripravi rešitev.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da v marsikaterih javnih zavodih glede vozil ravna zelo gospodarno in odgovorno. Žal, pa smo hkrati spoznali tudi, da je še več zavodov, ki se na ustreznost, predvsem pa varnost vozil milo rečeno „požvižgajo“. Ravno zato apeliramo na skupno rešitev, ki mora biti enotna, sistemska in obvezna za celotne območje države. Delujemo v skupnem NMP sistemu in do teh anomalij ne bi smelo prihajati.

Zato vam pošiljamo predlog, ki smo ga preučili in tudi primerjali z predpisi držav, ki imajo takšno pravila v svoji zakonodaji že več kot 10 let.

PREDLOG KONFERENCE REŠEVALCEV ZA DOLOČITEV OMEJITEV:

Urgentna/nujna vozila:

- *Reševalno vozilo sme v sistemu NMP izvajati funkcijo MoE PHE do prevoženih 300.000 km ali do dopolnjenih 5 let starosti vozila!**
- *Reševalno vozilo sme v sistemu NMP izvajati funkcijo MoE NRV do prevoženih 300.000 km ali do dopolnjenih 5 let starosti vozila!**
- *Reševalno vozilo sme v sistemu NMP izvajati funkcijo URGENTNI VUZ do prevoženih 300.000 km ali do dopolnjenih 5 let starosti vozila!**
- *Reševalni motor sme v sistemu NMP izvajati funkcijo REŠEVALNEGA MOTORJA do prevoženih 100.000 km ali do dopolnjenih 5 let starosti motorja!**

- Redno vsakoletno pregledovanje aparaturne in opreme (postelja, stol za prenašanje, monitor/defibrilator, respirator, aspirator, imobilizacijska oprema) s strani serviserjev oziroma ustreznih institucij.

Nenujna reševalna vozila:

- Nenujno reševalno vozilo sme izvajati NENUJNE REŠEVALNE PREVOZE do prevoženih 500.000 km ali do dopolnjenih 7 let starosti vozila!*
- Sanitetno vozilo sme PREVOZE BOLNIKOV izvajati do prevoženih 500.000 km ali do dopolnjenih 7 let starosti vozila!*
- Redno vsakoletno pregledovanje aparaturne in opreme (postelja, stol za prenašanje, monitor/defibrilator/AED, aspirator, imobilizacijska oprema) s strani serviserjev oziroma ustreznih institucij.

* kar nastopi prej.

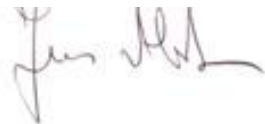
Zavedamo se, da čež noč ni mogoče izpolniti vseh kriterijev, vendar se je potrebno pričeti o tem pogovarjati. Ni pošteno do pacientov, ki v svoji bolezni ali nezgodi, trpijo dolge prevoze, premestitve v dotrajanih vozilih, ki niso več primerna za obravnavo njihovega zdravstvenega stanja. Varnost pacientov in slovenskih reševalcev pa se mnogokrat veže zgolj na srečo in upanje, ali bodo nekatera izrabljena vozila zdržala nujno vožnjo ali ne.

Vljudno vas pozivamo k aktivnemu pristopu razreševanja problematike in vas hkrati naprošamo za odgovor in vključitev v razrešitev nastalega problema.

Lep sindikalni pozdrav.

Predsednik Sindikata zdravstva in
socialnega skrbstva Slovenije
Aleksander Jus, mag. zdr. nege.

Predsednik Konference reševalcev in
urgentnih delavcev v zdravstvu
Denis Verdel, mag. zdr.-soc. manag., dipl.
zn.

Priloga:

- Tabela Stanje podatkov

V vednost:

- Zbornica - zveza, predsednica Monika Aman, tajninstvo@zbornica-zveza.si
- ZZZS direkcija, DI@zzzs.si